

ELŐSZÓ

A Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának oktatói mindig is nagy súlyt helyeztek arra, hogy ne feledkezzenek meg munkatársaik életpályájának egy-egy nevezetes állomásán együtt ünnepelni a jubilánssal. Ilyen alkalomhoz érkezünk most is, hiszen Prof. Dr. habil. Besenyei Lajos kollégánk ez év július havában érkezik életének hetvenedik évforduló napjához. Tisztelegnek hát előtte a pályatársak, a társkarok és tanszékek oktatói, barátok és volt tanítványai. Az Állam- és Jogtudományi Kar pedig – folytatva a sok évtizedes hagyományt – e tisztelegő írásokat az Acta Juridica et Politica ünnepi tanulmánykötetébe zárja, hogy az ünnep a tudomány házához és a tudóshoz is méltó legyen.

Az alkalom megengedi és e sorok íróját kötelezi is, hogy megpróbáljon rövid áttekintést nyújtani e gazdag életpályáról.

Besenyei Lajos 1937. július 2-án született Tápiószelén. Jászapátiban érettségizett, majd ezt követően a Szegedi József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán folytatta egyetemi tanulmányait és szerzett summa cum laude minősítéssel oklevelet 1959-ben.

Rövid kitérőt követően 1961. június 16-án került a kar Polgári Jogi Tanszékére, mint egyetemi tanársegéd. Ekkortól számíthatjuk oktatási és tudományos tevékenységét, amelyet azonban megelőzött, hogy már hallgatóként is kiemelkedő érdeklődést mutatott a Polgári jogi Tudományos Diákkörben a polgári jog iránt. Ezt mutatja, hogy a „Tartási és életjáradéki szerződések” címmel készített dolgozata 1958-ban, a III. Országos Tudományos Diákköri Konferencián a Művelődésügyi, Földművelésügyi és az Egészségügyi Minisztérium, valamint a KISZ KB által elismerően, kiemelt első díjban részesült.

Úgy tűnhet, hogy pályakezdésének is köszönhetően, tudományos kutatásai is a gyakorlatias vetületű témákhoz kapcsolódtak. Több tanulmányt jelentetett meg az építési szerződések kérdéseiről. Mint későbbi munkatársai, tudjuk, hogy tanszékvezetői elvárás volt vele szemben, hogy a polgári jog teljes területén megbízható tudásra tegyen szert és némelyest az akkor önállósult földjogban is legyen jártas. Ezzel hozható összefüggésbe, hogy kutatásai továbbra is a gazdasági szféra kérdéseire kötődtek, de fokozatos érdeklődést mutatott a polgári jog Általános része és a tulajdonjog kérdéseiről. Ezt tükrözi, hogy az 1975-ben megvédett kandidátusi értekezését „A szocialista szervezetek termékforgalmi szerződéseinek szankciós rendszere” címmel készítette.

Besenyei Lajost azonban kutatói kíváncsisága a polgári jog egyre szélesebb spektrumának beható tanulmányozására inspirálta. Felmerülnek kötelmi jogi területek és a 80-as évek elejétől publikációiban is a használati jogviszonyok vitás és tisztázatlan kérdéseit feszegeti. Kutatásait OTKA támogatással is elismerték, továbbá a Polgári Törvénykönyv Magyarázata c. kommentár Bérlet és Lakásbérlet c. fejezeteinek megírására kapott felkérést, amely mű 1992-ben jelent meg, majd azóta több átdolgozást ért meg. Utolsó kiadásában (2001) a jelzett két fejezeten túl, még további négy átdolgozott fejezet Besenyei Lajos munkája.

1999-ben jelent meg a Közgazdasági és Jogi Kiadó gondozásában a Bérleti szerződés c. monográfiája, amely ez ideig két kiadást ért meg.

Az utóbbi években több jelentős publikációja jelent meg az öröklési jog köréből, s e körben kérték fel a készülő új polgári törvénykönyv előkészítő munkálataiban való részvételre.

Tudományos kutatásait fémjelző eredményei mellett, már oktatói pályája kezdetén is kifejezett érdeklődést tanúsított oktatási-didaktikai kérdések iránt. Közismert előadói fegyelme és vizsgáztatói szigora mellett mindig is fogékonny volt az oktatás tartalmi és módszertani megújítására. Kiváló oktató; didaktikailag hibátlan, közérthető előadásai magas színvonalúak, a hallgatók által is elismertek. Az oktatott tananyag elsajátíttatását segítik az általa készített jegyzetek és oktatási segédanyagok. A társasági törvény 1988. évi elfogadását követően kidolgozta a Társasági jog c. kollégium tananyagát, majd évtizeden át gondozta és előadta a tárgyat. Ma már tanítványa folytatja munkáját, ami azt is jelzi, hogy mindig szívesen foglalkozott a többit tudni akaró, igényes fiatalokkal. Sok-sok éven át irányította a tanszék melletti tudományos diákkör munkáját, vezetése mellett két hallgatója is elnyerte a legkiválóbb dolgozatokért adható Pro Scientia díjat. A kar doktori iskolájának alprogram vezetője és folyamatosan két-három doktorandusz hallgató munkáját irányítja.

Egyetemi oktatóként mindig is azt vallotta, hogy a színvonalas elméleti oktatásnak a tudományos kutatói eredményeken túl, alapos gyakorlati ismereteken kell nyugodni. Ezért támogatta, hogy fiatalabb munkatársai, beosztottai vállaljanak és végezzenek gyakorlati jogász feladatokat. A példamutatásban is élen járt. 1967-től 1991-ig ellátta az egyetem jogtanácsosi teendőit és jelenleg is ügyvédi praxist folytat. Mintegy két évtizedig volt tagja az Országos Jogi Szakvizsgabizottságnak.

Besenyei Lajos több mint négy és fél évtizedes oktatói pályája egyenesen ívelt. Tanársegédi alkalmazását követően 1967-ben egyetemi adjunktusi, 1976-ban egyetemi docensi kinevezést nyert. 1994-ben habilitált és a rákövetkező évben egyetemi tanári kinevezést kapott.

Oktatói karrierje kiteljesedésével párhuzamosan Besenyei professzor egyre többit vállalt a kar oktatói-tudományos közéleti munkájából is. A Polgári Jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszékot vezette 1992-től 2001-ig, s szinte ezzel párhuzamosan 1991–1994 között dékánhelyettesi, majd 1998–2002 között dékáni feladatot

látott el. A szokásos vezetői feladatok végzése mellett, nevéhez fűződik a kari professzori és dékáni arcképcsarnok elkészítése. Sokat tett a kar nemzetközi kapcsolatai kiteljesítése érdekében, különösen a francia jogi képzés beindításáért. Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el. Megkapta a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakettet, a Magyar Köztársasági Érdemkeresztet. Szeged városa Pro Urbe díjjal, a Szegedi Tudományegyetem pedig iskolateremtő munkásságáért Klebelsberg Kúnó díjjal jutalmazta.

Besenyei professzor majd félévszázados oktatói, kutatói, valamint szakmai és közéleti tevékenysége megsüvegelendő. Meg is tette ezt az egyetem Szenátusa, amikor a Kari Tanács előterjesztése nyomán egyhangú szavazással feljogosította, hogy a törvényi kötelező nyugalomba vonulás után a „Professor Emeritus” cím birtokosaként folytassa aktív oktatói munkáját, amelyre valamennyien számítunk és igényeljük. Ehhez kívánok a kar valamennyi oktatója és nem oktató dolgozója nevében erőt, egészséget és sok sikert.

Szeged, 2007 júniusa

DR. SZABÓ IMRE

a Szegedi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Karának
dékánja